

Девето основно училище "Пейо Крачолов Яворов" - Благоевград

Благоевград 2700
ул. "Борис Ангелушев" №1,
ж.к. „Ален мак“

тел.: 0877928805

e-mail: info-101700@edu.mon.bg

<https://9ou-blagoevgrad.com/>

Утвърждавам:

Директор: Василка Величкова

/име, подпис и печат/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за разширена подготовка по български език и литература

4. А клас

2026 – 2027 учебна година

Хорариум на избираемите учебни часове: 1/ 34

седмичен / годишен

Изготвил:

(Ванеса Георгиева)

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА IV КЛАС ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ ЧАСОВЕ

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебният предмет *български език и литература* в IV клас има комплексен характер, който се изразява в изучаване в единство и чрез вътрешнопредметни връзки между български език и литература. В IV клас завършва етапът на емпиричното изучаване на езиковите норми и се поставят основите на системното изучаване на езика и на литературата в прогимназиалния образователен етап. В резултат на обучението в края на четвърти клас от ученика се очаква да притежава езикови и литературни компетентности, които са в основата на функционалната грамотност и са необходими за по-нататъшното обучение и учене през целия живот.

Учебната програма за IV клас реализира основни цели на обучението по български език и литература, свързани с:

- усъвършенстване на уменията на учениците да говорят и пишат книжовно, да четат и слушат с разбиране, да общуват резултатно;
- задълбочаване на знанията за строежа на езика и езиковите и речевите единици, за някои правоговорни, правописни, пунктуационни и граматически норми;
- усъвършенстване на уменията за четене, възприемане и интерпретация на кратки по обем и достъпни като съдържание значими произведения от българската и световната класика в литературата и фолклора за деца;
- обогатяване на знания, умения и отношения, свързани с нравствени и естетически ценности;
- усъвършенстване на комуникативноречевите умения за създаване на собствен текст;
- развитие на личностните качества, познавателните интереси и творческите способности на четвъртокласниците.

Учебното съдържание, определено с учебната програма за IV клас, включва знания от различни дялове на езика – фонетика, морфология, синтаксис, лексикология и лексикография, като поставя акцент върху звуковете (твърди и меки съгласни звукове и фонетичните им промени в потока на речта, особеностите на правописа и правоговора на гласните и съгласните звукове в различни фонетични позиции), частите на речта

(числително име, определителен член, степенуване на прилагателно име, време на глагола – сегашно, минало и бъдеще), видовете изречения по състав (просто и сложно), частите на простото изречение (подлог, сказуемо), редактирането. Знанията за литературата се отнасят до: определени жанрови проявления от литературата и фолклора за деца (легенда), някои фигури на речта (олицетворение), видове текст (диалог, монолог), автор на литературно произведение. Продължава усъвършенстването на читателската, литературната и езиковата култура, както и на уменията за учене.

Съществена особеност на учебната програма е структурираният контекст, който предполага методическа свобода при подбора на методи и средства за постигане на очакваните резултати. Определени са тематични кръгове (България, българският народ и българският език, приятелството, знанието, културното многообразие и нравствените добродетели), чрез които се ориентира изборът на произведения за постигане целите на литературното обучение. Формирането на знания, умения и отношения се осъществява на емпирико-описателно равнище с опора на сетивния опит и с приоритет на практически значимото знание.

Реализацията на учебната програма по български език и литература за IV клас в седмичното разписание се постига по следния начин:

➤ езиково обучение и литературно обучение – 1 час

Прилагането на програмата в конкретна образователна среда предполага търсене на гъвкави функционални решения за преподаване, учене, оценяване, съобразени с образователните потребности на учениците. Очакваните резултати, свързани с комуникативноречевата компетентност, може да се интегрират в останалите глобални теми.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	Знания, умения и отноше. ия
<i>Езикови компетентности</i>	• Разбира връзката между книжовен изговор и правопис на звуковете. • Познава отношенията между звуковете като градивни единици на думата. • Образува сложни думи. • Разпознава числителни имена като части на речта – бройни и редни. • Определя време на глагола (сегашно, бъдеще, минало). • Употребява правилно частите на речта. • Прави справка в тълковен речник за значението на определена дума. • Разпознава в речта думи с противоположно значение (антоними). • Разпознава подлюга и сказуемото като части на изречение. • Разграничава простите изречения в състава на сложното по броя на сказуемите. • Разграничава съюзно и безсъюзно свързване на прости изречения в сложно.
<i>Комуникативноречева компетентност</i>	• Разбира връзката между темата и заглавието на текста. • Преразказва в устна форма сбито съдържанието на чужд художествен/нехудожествен повествователен текст. • Съчинява текст: в отговор на въпрос по съдържанието на изучавано литературно или фолклорно произведение; по аналогия, по картина от художник. • Редактира свой и чужд текст. • Извлича информация за езикови и литературни факти от различни текстове.

Области на компетентност	Знания, умения и отношения
<i>Литературни компетентности</i>	• Открива диалог и монолог в художествен текст. • Познава легендата като фолклорен и литературен вид. • Открива взаимосвързката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. • Свързва постъпките на героите с мотивите за поведението им. • Открива посланието на текста. • Аргументира отговора си на въпрос, свързан със съдържанието на художествен и нехудожествен текст. • Открива олицетворение в художествен текст. • Познава съдържанието на значими произведения на класиката и съвременната литература за деца и на фолклора, включени в учебното съдържание. • Изгражда си представа за автора чрез негови значими произведения. • Изразява емоционално-оценъчно отношение към герои, епизоди, картини.
<i>Социокултурни компетентности</i>	• Открива белези на културната различност в изучавани литературни произведения. • Съставя писмен текст с помощта на словесна или визуална опора във връзка с изучавано литературно или фолклорно произведение.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
<i>Изговор и правопис на звукове и думи в българския език</i>	• Разграничава твърди и меки съгласни звукове. • Познава начини за отбелязване на меки съгласни звукове. • Изговаря книжовно меки съгласни. • Изговаря книжовно думите без ударение. • Пише отделно думите без свое ударение (кратки местоименни форми, частици, предлози, съюзи).	• твърди съгласни звукове • меки съгласни звукове
<i>Словообразуване</i>	• Познава сложните думи като образувани от два корена. • Образова сложни думи по различни начини. • Използва правилно сложни думи в речта си. • Пише правилно сложни думи.	• сложна дума
<i>Думи с противоположно значение</i>	• Познава антонимите като думи с противоположно значение. • Определя значението на антонимите в езиковия контекст. • Разпознава антонимни отношения между думи. • Разграничава синоними от антоними. • Употребява уместно в речта си антоними. • Прави справка за речниковото значение на думи в тълковен речник (включително и електронен).	• антоними

<i>Изреченията по състав</i>	• Разпознава подлога като главна част на изречението. • Разпознава сказуемото като основа на изречението. • Познава простото изречение като вид изречение по състав. • Разграничава просто от сложно изречение. • Ориентира се за простото изречение в състава на сложно по броя на сказуемите. • Преобразува простите изречения в сложни и обратно. • Отделя със запетая простите изречения в състава на сложното изречение. • Използва различни словоредни варианти в зависимост от целта на изказването.	• подлог • сказуемо • просто изречение • сложно изречение
<i>Частии на речта</i>	• Разпознава пълен и кратък член на съществителното име от м. р., ед. ч. чрез проверка с личното местоимение той. • Разграничава правилно глаголите в първо, второ и трето лице, единствено и множествено число. • Прави разлика между изговора и правописа на окончанията -а, -ат, -я, -ят на глаголите за сегашно време. • Определя сегашно, бъдеще и минало време на глагола. • Употребява правилно формите на глаголите с окончание -а, -я или -м в първо лице единствено число. • Открива примери за съвместната употреба на различните глаголни времена – сегашно, минало, бъдеще. • Употребява правилно сегашно, бъдеще и минало време на глагола. • Познава числителното име като част на речта. • Разпознава видовете числителни имена - бройни и редни.	• определителен член • числително име • числително бройно име • числително редно име • време на глагола

	• Пише правилно числителните имена. • Употребява правилно частите на речта.	
<i>Текст и общуване</i>	• Прави изказване по зададена тема, като се ориентира в комуникативноречевата ситуация. • Прави устен преразказ на текст, като предава накратко и последователно съдържанието му. • Разказва устно по картина от художник. • Отговаря писмено на поставен въпрос към художествен или нехудожествен текст като посочва аргументи от текста. • Съчинява текст по аналогия и по словесна опора (две думи). • Разпознава графически пряка от непряка реч. • Преобразува пряка в непряка реч. • Прилага различни начини за поправка (редактиране) на текст – чрез заместване, добавяне, съкращаване, разместване. • Употребява правилно букви и цифри при писане на кратки електронни съобщения и писма.	• съчинение по аналогия • редактиране

Литературно обучение		
<i>Литературни и фолклорни текстове</i>	• Разпознава диалог и монолог в художествен текст. • Открива връзките между мотивите и действията на героите. • Разпознава легендата като жанр.	• диалог • монолог • легенда
<i>Особености на художествено произведение</i>	• Открива взаимосвързката между епизодите в развитието на действието в изучавано произведение. • Разграничава автора на литературно произведение от неговия герой. • Познава съдържанието на значими произведения на класиката и съвременната литература за деца и на фолклора, посветени на България, българския народ и българския език, приятелството, знанието. • Сравнява случки и герои в литературни и/или фолклорни произведения. • Открива олицетворение в художествен текст.	• автор • олицетворение
<i>Културна осъзнатост</i>	• Познава произведения от детската литература, свързана с културното многообразие и нравствените добродетели на българския народ. • Рецитира стихотворения от български автори (например, “Обичам те, Родино” на Елисавета Багряна, “Моята учителка” на Леда Милева, “Майка ми” на Иван Вазов). • Открива основни белези на националната си идентичност в самостоятелно прочетени художествени произведения. • Изразява предпочитания към автори и заглавия на литературни и фолклорни произведения на различни култури.	

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

В IV клас оценяването се извършва текущо и в края на учебната година. В началото на учебната година се организира тестово изпитване за установяване на входното ниво на езиковите и на литературните компетентности, а края на учебната година се провежда и външно оценяване за установяване на резултатите от обучението.

Проследяването на напредъка на всеки ученик се основава на писмени и устни форми на проверка, които се прилагат в съответствие с концепцията за формиращото оценяване. В резултат на текущите проверки на знанията и уменията на учениците се поставят оценки с количествен и качествен показател.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Обучението по български език и литература в IV клас допринася за формиране на съвременните ключови компетентности чрез комплекс от дейности.

Ключови компетентности	Примерни дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	✓ съставяне на прости и сложни изречения по схеми; ✓ разграничаване на сложно от просто изречение чрез посочване на глаголите в тях; ✓ участие в дидактически игри за откриване мекостта на съгласните с буквите ю, я след съгласен звук и с буквата ъ в съчетание с о; ✓ прилагане на начини за проверка на правописа на думи с -ър , -ръ; -ъл, -лъ; -сти, -зди, -ств. ✓ откриване на числителни имена в различни по вид и жанр текстове; ✓ търсене на думи в тълковен речник, включително и в електронен вид; ✓ съпоставяне на думи и изрази с противоположно значение; ✓ свързване на простите изречения в състава на сложното безсъюзно или чрез съюзни връзки и, но, че и др. ✓ изпълняване на упражнения за съвместна употреба на глаголни времена (сегашно, минало и бъдеще); ✓ използване на езикови и неезикови средства в комуникативна ситуация; ✓ задаване на въпроси по съдържанието на изучаваното литературно или фолклорно произведение; ✓ рецитиране на стихотворение по избор; ✓ коментиране на въпроси, свързани със съдържанието на художествения текст.
Умения за общуване на чужди езици	✓ съпоставяне на български и чужди думи и изрази; ✓ прилагане на знанията за части на речта от български език в обучението по чужд език;

Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и на технологиите	✓ разграничаване на единствено и множествено число на имената и глаголите; ✓ съпоставяне на числително бройно и числително редно име; ✓ извличане на информация от езикови и неезикови текстове от детски енциклопедии, от учебници и др.
Дигитална компетентност	✓ използване на тълковен електронен речник; ✓ използване на електронни средства за комуникация при създаването на SMS, поздравителни картички, писма; ✓ участие в екипна дейност за изготвяне на презентации, свързани с изучавани произведения; ✓ прилагане на правилата за речева учтивост в интернет общуването.
Умения за учене	✓ посочване на варианти за заглавие на текста съобразно темата; ✓ използване на различни стратегии за извличане на информация от художествен и научнопопулярен текст; ✓ преразказване на легенда; ✓ посочване на примери за олицетворение в художествен текст; ✓ правене на съпоставка на художествен и нехудожествен текст, на диалог и монолог; ✓ извършване на съпоставка на две или повече литературни и/или фолклорни произведения; отговаряне писмено на въпрос; ✓ изразяване на емоционално-оценъчно отношение към героите в литературно и фолклорно произведение; ✓ четене на откъси от литературни и фолклорни произведения; ✓ откриване мотивите за поведение на героите в литературно и фолклорно произведение; ✓ разкриване на последователността и връзката на епизодите в изучаваното или прочетеното самостоятелно литературно или фолклорно произведение.

Социални и граждански компетентности	✓ участие в общуването с различни комуникативни роли; участие в обсъждане на текстове - преразкази, съчинения; ✓ мотивирано изказване за чужд ученически текст.
Инициативност и предприемчивост	✓ участие в извънкласна работа по проекти; ✓ самостоятелен избор на литературни произведения от даден автор; ✓ изразяване на предпочитания към автори и заглавия на литературни произведения; ✓ предлагане на идеи за представяне на книга.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	✓ изготвяне и оформяне на изложби, училищен вестник; ✓ сценично представяне на изучавани произведения; ✓ представяне на лично творчество.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	✓ съчиняване на текстове на екологични теми по предложена словесна опора или картина; ✓ създаване на кратки текстове, свързани със здравословния начин на живот.

Девето основно училище "Пейо Крачолов Яворов" - Благоевград

Благоевград 2700
ул. "Борис Ангелушев" №1,
ж.к. „Ален мак“

тел.: 0877928805

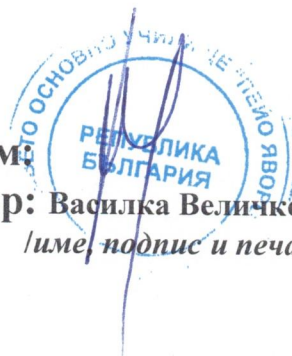
e-mail: info-101700@edu.mon.bg

<https://9ou-blagoevgrad.com/>

Утвърждавам:

Директор: Василка Величкова

/име/ *подпис и печат*

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за разширена подготовка по математика

4. А клас

2026 – 2027 учебна година

Хорариум на избираемите учебни часове: 1,5/ 51

седмичен / годишен

Изготвил:

(Ванеса Георгиева)

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МАТЕМАТИКА ЗА IV КЛАС (РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по *математика* в IV клас от началния етап на основното образование е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с изучаване на аритметични и геометрични знания и с изграждане на съвременни ключови компетентности на ученика.

Учебната програма по *математика* за IV клас надгражда учебното съдържание за III клас и създава предпоставки за използване на възможностите на математиката за развитие на логическото и пространственото мислене на учениците. Тя включва учебно съдържание от следните области на математическата компетентност: „Числа“, „Геометрични фигури и тела“, „Измерване“ и „Моделиране“.

Учебното съдържание е разпределено в шест теми: „Числата над 1000“, „Събиране и изваждане на многоцифрени числа без преминаване“, „Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване“, „Умножение на многоцифрено число с едноцифрено число“, „Деление на многоцифрено число с едноцифрено число“, „Умножение на многоцифрено число с двуцифрено число“ и „Деление на многоцифрено число с двуцифрено число“. За всяка тема са определени очаквани резултати и понятията от различните области на компетентност, но в същото време се осигурява водещата роля на аритметичните знания. Очакваните резултати от обучението включват предимно знанията, които са свързани с понятия, значими за предмета и съобразени с възрастовите възможности на учениците. В областта на геометрията са включени и очаквани резултати, които не се изясняват чрез конкретните понятия, а подготвят учениците за овладяването на знания за някои геометрични тела в прогимназиалния етап на образование.

Конкретизацията на темите и постигането на определените с учебната програма очаквани резултати следва да осигуряват използването на средства и методи на работа, съобразени със спецификата на образователната среда.

Реализацията на учебната програма по математика за IV клас в седмичното разписание се постига по следния начин:

- Математика 1 час

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	Знания, умения и отношения
Числа	• Познава естествените числа над 1000 и десетичната позиционна бройна система • Извършва аритметичните действия събиране и изваждане с естествените числа над 1000 • Извършва аритметичните действия умножение и деление с едноцифрено и с двуцифрено число • Представя числа с римските цифри • Намира неизвестен умалител и неизвестен делител
Геометрични фигури и тела	• Разпознава геометричната фигура окръжност и елементите ѝ • Чертае ъгъл по дадена градусна мярка и окръжност по даден радиус • Разпознава геометричните тела куб, правоъгълен паралелепипед, кълбо, цилиндър, конус, пирамида
Измерване	• Знае мерните единици за ъгъл (градус) и за лице (кв. мм, кв. см, кв. дм, кв. м, кв. км, декар) • Измерва ъгли по зададена мярка • Извършва действия с изучените еднородни мерни единици (без тези за време) • Намира лице на правоъгълник • Използва правилно чертожните инструменти линия, транспортир и пергел
Моделиране	• Описва ситуации от заобикалящия го реален свят с математически модел (задачи от покупко-продажби, лице и обиколка на фигура) • Интерпретира съдържателно получените резултати при решаване на даден проблем • Събира данни от различни източници за съставяне на числови изрази и текстови задачи

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
Числата над 1000	• Познава многоцифрените числа и принципа на образуване на редицата на естествените числа. • Брои в прав и обратен ред по единици, десетици, стотици, хиляди и т.н. • Обяснява връзката между редовете (ред на хиляди, ред на десетохиляди, ред на стохиляди и пр.) в записа на числата в десетичната позиционна бройна система. • Сравнява многоцифрени числа. • Представа изучените числа като сбор от единици от различни редове и класове – клас на единиците, клас на хилядите, клас на милионите. • Записва числата от 1 до 20 и числата 50 и 100 с римските цифри. • Разпознава геометричната фигура окръжност и елементите ѝ – център, радиус. • Чертае окръжност с пергел.	• естествено число • десетохиляда • стохиляда • милион • милиард • окръжност
Събиране и изваждане на многоцифрени числа без преминаване	• Извършва аритметичните действия събиране и изваждане на многоцифрени числа без преминаване. • Намира неизвестен умалител, като използва зависимостите между компонентите и резултата при действие изваждане. • Познава градуса като мерна единица за ъгъл и нейното означение. • Измерва с транспортир големината на ъгъл. • Чертае ъгъл по зададена мерна единица. • Решава съставни текстови задачи, зададени в права и в косвена форма.	• неизвестен умалител • градус

Събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване	• Извършва аритметичните действия събиране и изваждане на многоцифрени числа с преминаване. • Разпознава геометричните тела – куб, правоъгълен паралелепипед, цилиндър, пирамида, конус, кълбо. • Посочва елементите на геометричните тела куб и правоъгълен паралелепипед – стена, връх, ръб. • Съставя текстови задачи, зададени в права и в косвена форма.	• куб • правоъгълен паралелепипед • цилиндър • пирамида • конус • кълбо • стена • ръб
Умножение на многоцифрено число с едноцифрено число	• Извършва аритметичното действие умножение на многоцифрени числа с едноцифрено число. • Намира лице на правоъгълник. • Познава мерните единици за лице и техните означения – кв. мм, кв. см, кв. дм, кв. м, кв. км, дка. • Решава текстови задачи за намиране на обиколка и лице на правоъгълник и квадрат. • Представя ситуации от заобикалящия го реален свят с числови изрази.	• лице на правоъгълник • квадратен сантиметър • декар
Деление на многоцифрено число с едноцифрено число	• Извършва аритметичното действие деление на многоцифрени числа с едноцифрено число. • Намира неизвестен делител, като използва зависимостите между компонентите и резултата при действие деление. • Намира страна на правоъгълник по дадени лице и другата страна.	• неизвестен делител

	• Моделира конкретни ситуации с числови изрази. • Използва различни начини за записване на решението и различни начини за решаване на текстова задача.	
Умножение на многоцифрено число с двуцифрено число	• Извършва аритметичното действие умножение на многоцифрено число с двуцифрено число. • Обяснява получените резултати от решена задача. • Съставя текстова задача по данни, представени чрез чертежи и схеми.	
Деление на многоцифрено число с двуцифрено число	• Извършва аритметичното действие деление на многоцифрено число с двуцифрено число. • Използва електронен калкулатор за намиране на сбор, разлика, произведение и частно на две числа. • Решава задачи с практикоприложен характер.	• калкулатор

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

В IV клас оценяване се осъществява в процеса на училищното обучение и в края на класа. Проследяването на напредъка на всеки ученик се основава на писмени и устни форми на проверка, които се прилагат в съответствие с концепцията за формиращо оценяване. В резултат на проверката се поставят оценки с количествен и качествен показател.

В началото на учебната година се организира тестово изпитване за диагностициране на математическите компетентности, а в края на учебната година се провежда национално външно оценяване за установяване на резултатите от обучението.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Постигането на образователните цели може да се осъществи чрез дейности с междупредметен характер, насочени към придобиване на ключови компетентности:

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	✓ търсене, събиране и обработване на информация при съставяне на текстова задача; ✓ използване на точен изказ при възпроизвеждане на математическа терминология и правилата за намиране на неизвестен компонент на аритметични операции; ✓ правилно записване на думи за назоваване на многоцифрени числа; ✓ обосновка на правилността на дадени отговори или корекция на грешни отговори; ✓ описване на характеристики на геометрични фигури.
Умения за общуване на чужди езици	✓ четене и именуване на геометрични фигури с букви от латинската азбука; ✓ използване на знака за действие умножение при работа с калкулатор.

Математическа компетентност и
основни компетентности в
природните науки и на технологиите

- ✓ броене и откриване числа в редицата на естествените числа по предварително зададени условия;
- ✓ моделиране на естествените числа с различен дидактичен материал;
- ✓ откриване на сходство и аналогия при алгоритмите за извършване на четирите аритметични действия;
- ✓ предвиждане на стойността на резултата чрез груби изчисления;
- ✓ проверка и вербализиране на отговорите;
- ✓ моделиране на практически ситуации с числа и аритметични действия;
- ✓ използване на игри за решаване на математически задачи;
- ✓ използване на електронен калкулатор при намиране стойността на числов израз с едно пресмятане;
- ✓ моделиране с математически модели на конкретни житейски ситуации чрез съставяне на текстови задачи с три и повече пресмятания или на числови изрази от събиране, изваждане, умножение и деление;
- ✓ представяне на ситуация, описана в текстова задача, с графика, със схема или таблица;
- ✓ предлагане на различни начини за решение на конкретна задача;
- ✓ измерване на дължини с чертожна линейка (размери на предмети, на елементи от геометрични фигури);
- ✓ използване на мерни единици за решаване на практически задачи;
- ✓ чертане и дочертаване в квадратна мрежа на геометрични фигури и на елементи от тях;
- ✓ използване на пергел и транспортир при чертане;

<i>Дигитална компетентност</i>	✓ извличане на информация от различни източници (от илюстрации, от чертежи, от таблици, от конкретен дидактичен материал, от текст, от измерване, от интернет и пр.); ✓ използване на съвременни ИКТ за онагледяване, презентиране и решаване на задачи; ✓ решаване на тестове и математически задачи във виртуална среда;
<i>Умения за учене</i>	✓ търсене на информация (данни) от интернет за съставяне на математическа задача; ✓ създаване на рационална организация на учебния труд (автономно и в екип) за ефективно
	✓ разпределение на времето при изпълнение на творчески задачи; ✓ прилагане на придобити знания и умения в разнообразни практически ситуации; ✓ търсене на необходимата информация и избор на най-ефективните способи за решаване на даден учебен проблем; ✓ самостоятелен подбор на данни за изготвяне на учебен проект; ✓ реализация на наученото в разнообразни житейски ситуации и натрупване на жизнен опит.
<i>Социални и граждански компетентности</i>	✓ решаване на задачи, свързани с екологични теми; конструктивно и толерантно общуване чрез изразяване и разбиране на различни гледни точки, изграждане на доверие и чувство за съпричастност; ✓ прилагане на математическите знания в ситуации от ежедневието.
<i>Инициативност и предприемчивост</i>	✓ разработване, записване, реализиране и оценяване на тематични проекти в реалните, на които се прилагат, надграждат и формират знания от учебното съдържание по математика и други учебни предмети; ✓ организиране на училищен базар – калкулиране на цена на стоките, извършване на покупки и разплащания в реални условия;

<i>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</i>	✓ изготвяне на колективен проект на занимателна математическа рубрика на вестник; - изработване на книга с любопитни факти, сборник с логически задачи, табла за известни математици и др.
<i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i>	✓ участие в интердисциплинарни състезания и олимпиади; ✓ съставяне и решаване на текстови задачи по теми и проблеми, свързани с устойчивото развитие, здравословния начин на живот и спорта.